

METOD SLAGALICE

Laboratorija za razvojnu psihologiju i psihologiju obrazovanja

Kada je 1954. godine rasna segregacija u školama u SAD proglašena protivustavnom, škole su počele da upisuju učenike različitih rasnih pripadnosti. Međutim, njihovo zajedničko školovanje često je bilo praćeno tenzijama i sukobima između belih i crnih učenika. To nije bilo iznenađujuće, jer sam kontakt nije dovoljan da bi se smanjilo neprijateljstvo između grupa – važno je i kako je taj kontakt organizovan. Metod slagalice je nastavna strategija koju je početkom 1970-ih razvio američki psiholog Eliot Aronson. Učenici iz različitih grupa rade zajedno, pri čemu svako ima znanje o jednom delu zadatka koje je neophodno da bi grupa ostvarila zajednički cilj. Na taj način učenici zavise jedni od drugih u ostvarivanju zajedničkog cilja, što može doprineti smanjenju predrasuda između grupa.

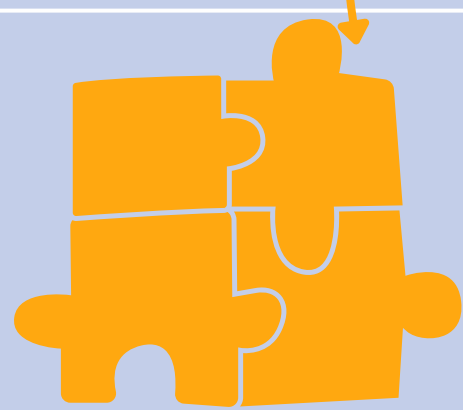
Metoda slagalice je vid vršnjačkog podučavanja kojim se podstiče učenje, saradnja među učenicima i međusobno uvažavanje.

Korak 1. Podeliti sadržaj učenja na odvojene celine, vodeći računa da je poznavanje svake od celina neophodno da bi se rešio krajnji problem.

Primer obrade r

Zatim podeliti učenike u ekspertske grupe od kojih svaka grupa izučava jednu od celina.

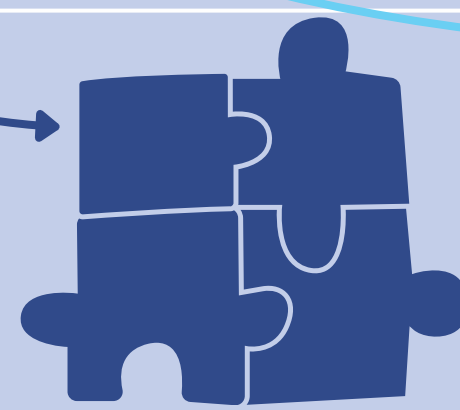
Korak 2. Učenici u ekspertskim grupama izučavaju jednu celinu, prikupljaju potrebne informacije, razmenjuju ih međusobno i proveravaju svoje razumevanje istih - postaju eksperti za oblast.

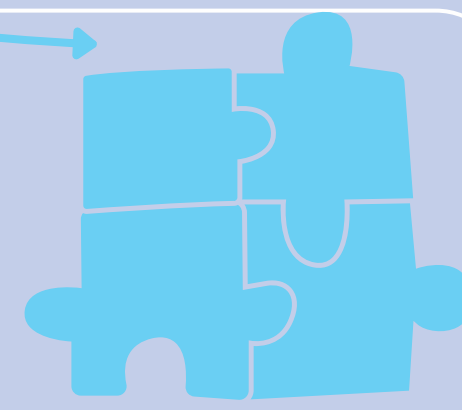
Ekspertska grupa 1.
Kakve promene bi nastale u lancu ishrane bez vukova?

Ekspertska grupa 2.
Kakve promene u ponašanju drugih vrsta bi nastale zbog odsustva vukova?

Ekspertska grupa 3.
Kakav uticaj bi odsustvo vukova imalo na biodiverzitet?

Ekspertska grupa 4.
Kakav uticaj bi odsustvo vukova imalo na ekosistem?

Korak 3. Formirajte nove grupe ("slagalice") u kojima imamo po jednog predstavnika svake od ekspertskih grupa. Članovi različitih ekspertskih grupa sada podučavaju članove svoje nove "slagalice" grupe oblasti svoje ekspertize.

Metoda slagalice je razvijena u skladu sa Olportovom "hipotezom kontakta" koja definiše uslove pod kojima međugrupni kontakt vodi smanjenju predrasuda.

Korak 4. Nakon međusobnog podučavanja, učenici zajedno rešavaju problem za čije rešenje je neophodna integracija znanja svih članova grupe. Na primer, pripremaju poster koji odgovara na pitanje "Šta bi se desilo kada bi vukovi potpuno nestali iz nacionalnog parka?" Za ovu temu može biti zanimljiv kratak dokumentarac "[How Wolves Change Rivers](#)".

Problem na kom učenici rade u koraku 4. je formulisan tako da:

- svaki učenik ima jedinstvene informacije neophodne za rešavanje problema
- je neophodno da učenici međusobno sarađuju kako bi postigli željeni cilj
- učinak grupe zavisi od razumevanja problema i informacija značajnih za njegovo rešavanje svakog od članova tima

Kakvi su efekti ove metode na obrazovne ishode?

Učenje pomoću metode slagalice doprinosi:

- boljim rezultatima na testovima znanja, kao i većoj naklonosti ka vršnjacima u poređenju sa kooperativnim učenjem bez međuzavisnosti (Walker & Crogan, 1998).
- razvoju aktivnog slušanja i empatije prema vršnjacima, kao i većem angažovanju učenika u školskim aktivnostima (Aronson, 2002).
- smanjenju međugrupnih predrasuda i učestalijoj komunikaciji među vršnjacima (Aronson & Bridgeman, 1979).

Pročitajte više o metodi slagalice i značaju vršnjačkog podučavanja

- Aronson, E. (2021). The jigsaw classroom: A personal odyssey into a systemic national problem. In N. Davidson (Ed.), *Pioneering perspectives in cooperative learning: Theory, research, and classroom practice for diverse approaches to CL* (pp. 146-164). Routledge.
- Aronson, E. (2002). Building empathy, compassion, and achievement in the jigsaw classroom. In J. Aronson (Ed.), *Improving academic achievement: Impact of psychological factors on education* (pp. 209-225). Academic Press.
- Aronson, E., & Bridgeman, D. (1979). Jigsaw groups and the desegregated classroom: In J. Aronson & E. Aronson (Eds.), *Readings about the social animal* (11. izd., str. 425-435). Worth Publishers.
- Walker, I., & Crogan, M. (1998). Academic performance, prejudice, and the jigsaw classroom: New pieces to the puzzle. *Journal of community & applied social psychology*, 8(6), 381-393.
- Stepanović Ilić, I. (2023). *Značaj vršnjačke interakcije za razvoj mišljenja u adolescenciji*. Institut za psihologiju, Filozofski fakultet u Beogradu; Kreativni centar.
- Internet stranica o metodi slagalice na engleskom jeziku: <https://www.jigsaw.org/>